

[Domovská Stránka](#) > ... > [Vaše Práva](#) > [Obete Trestného Činu](#) > [Práva Obetí – Podľa Krajín](#) > 1 - Moje práva ako obeť trestného činu

1 - Moje práva ako obeť trestného činu

Aké informácie môžem získať od príslušných orgánov (napr. polícia, prokuratúra) po tom, ako dôjde k trestnému činu, avšak ešte pred tým, ako trestný čin oznámim?

Justičné orgány a všetky ostatné štátne inštitúcie, s ktorými komunikujete, vám poskytnú informácie o službách na podporu obetí v rámci Generálnych riaditeľstiev pre sociálnu prácu a ochranu dieťaťa [Direcții Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC)] a o mimovládnych organizáciách, ktoré tieto služby poskytujú a na ktoré sa môžete obrátiť.

Tieto informácie vám poskytnú ústne aj písomne prostredníctvom formulára, ktorý musíte podpísať a ktorý zahŕňa aspoň adresu služby na podporu obetí v rámci jurisdikcie inštitúcie poskytujúcej informácie a zoznam jej zodpovedností.

Prostredníctvom prvého justičného orgánu (polícia/prokuratúra), na ktorý sa obrátite, prípadne prostredníctvom služieb na podporu obetí pri prvom kontakte získate informácie o svojich právach a o podporných a ochranných službách, ktoré vám môžu byť poskytnuté.

Získate informácie o:

- druhu podpory, ktorú môžete získať, a o jej poskytovateľoch vrátane základných informácií o prístupe k lekárskej pomoci, psychologickému poradenstvu a alternatívnejmu ubytovaniu,
- vyšetrovacím orgánom, ktorému môžete podať trestné oznámenie,
- práve na právnu pomoc a o inštitúcii, na ktorú sa môžete v tejto súvislosti obrátiť,
- podmienkach a postupe získania bezplatnej právnej pomoci,
- svojich právach počas trestného konania (vrátane ochranných opatrení v postavení ohrozeného svedka),
- podmienkach a postupe získania finančnej náhrady od štátu,
- práve využiť služby mediátora,
- spôsobe podania trestného oznámenia alebo žiadosti o získanie finančnej náhrady od štátu v inom členskom štáte EÚ v prípade, že žijete v inom členskom štáte, a informácie o tom, ako vás môžu vypočuť rumunské justičné orgány bez toho, aby ste museli byť prítomný v Rumunsku.

Informácie sa vám poskytnú v jazyku, ktorému rozumiete. Dostanete takisto formulár so všetkými týmito informáciami, ktorý musíte podpísať. Pri prvom kontakte s príslušnými orgánmi vás môže sprevádzať osoba, ktorú si vyberiete.

Ak podáte trestné oznámenie justičnému orgánu, tento orgán vám vystaví písomné potvrdenie o podanom oznámení. Oznámenie možno podať písomne alebo ústne. Môžete takisto požiadať inú osobu, aby za vás oznámila trestný čin, ale tejto osobe musíte poskytnúť písomné splnomocnenie. Písomné splnomocnenie, ktoré musíte podpísať, sa pripojí k spisu danej veci.

Nežijem v krajine EÚ, v ktorej došlo k trestnému činu (občania EÚ a občania tretích krajín). Ako sú chránené moje práva?

Ak ste cudzinec a stali ste sa v Rumunsku obeťou trestného činu, máte nárok na všetky práva ako rumunskí občania, ktorí sa stali obeťami trestných činov.

Ak nehovoríte rumunsky, máte nárok na bezplatné služby tlmočníka, ktorý vám pomôže pri komunikácii s úradmi. To znamená, že budete môcť podať trestné oznámenie a získať informácie, na ktoré máte v čase oznámenia trestného činu nárok, v jazyku, ktorému rozumiete.

Ak žijete v inom členskom štáte, môžete podať trestné oznámenie alebo žiadosť o získanie finančnej náhrady v danom členskom štáte. Okrem toho vás rumunské justičné orgány môžu vypočuť bez toho, aby ste museli byť prítomný v Rumunsku.

Ak ste sa stali obeťou obchodovania s ľuďmi, môžete získať ubytovanie v špeciálnych útulkoch, kde budete v bezpečí. Počas trestného konania získate informácie o konaní v jazyku, ktorému rozumiete; môžete získať aj psychologické poradenstvo a lekársku pomoc. Rumunské orgány sa budú čo najviac snažiť pomôcť vám vrátiť sa do svojej domovskej krajiny čo najskôr a poskytnú vám bezpečnú prepravu na rumunské hranice.

Ak ste cudzinec, môžete požiadať o finančnú náhradu od štátu, pokiaľ ste sa stali obeťou niektorého z týchto trestných činov: pokus o vraždu a pokus o mimoriadne závažnú vraždu, ako je uvedené v článkoch 188 a 189 Trestného zákona; ujma na zdraví, ako je uvedené v článku 194 Trestného zákona; úmyselné trestné činy s následkom ujmy na zdraví obete a domáce násilie, ako je uvedené v článku 199 Trestného zákona; znásilnenie, pohlavný styk s maloletou osobou alebo sexuálne napadnutie, ako je uvedené v článkoch 218 až 220 Trestného zákona; obchodovanie s ľuďmi alebo obchodovanie s deťmi, ako je uvedené v článkoch 210 a 211 Trestného zákona, terorizmus alebo iný úmyselný násilný trestný čin.

Môžete tiež dostať poukážky určené na pokrytie naliehavých potrieb v hodnote sumy, ktorá je rovnocenná 5 hrubým národným základným minimálnym mzdám. „Naliehavé potreby“ sa týkajú potravín, ubytovania, dopravy, liekov a zdravotníckych pomôcok, ako aj hygienických a osobných potrieb, ktoré sú vyjadrené explicitne alebo implicitne a ktorých absencia môže negatívne ovplyvniť vaše bezprostredné záujmy. Žiadosti možno podávať Výboru pre poskytovanie finančného odškodnenia obetiam trestných činov na bukureštskom súde.

Máte aj nárok na bezplatnú právnu pomoc, ak ste sa stali obeťou pokusu o vraždu, pokusu o mimoriadne závažnú vraždu, ujmy na zdraví, úmyselného trestného činu s následkom ujmy na zdraví, znásilnenia, sexuálneho napadnutia, pohlavného styku s maloletou osobou alebo sexuálneho zneužitia maloletých osôb. Manžel (manželka), deti a osoby závislé od osôb, ktoré zomreli v dôsledku vraždy, mimoriadne závažnej vraždy a úmyselných trestných činov s následkom smrti obete, majú takisto nárok na bezplatnú právnu pomoc.

Ak oznámim trestný čin, aké informácie získam?

Keď oznámite trestný čin, príslušník polície, ktorý oznámenie zaznamená, vám vysvetlí ďalší postup. Poskytne vám informácie o vašich právach a o službách, ktoré môžete využiť. Polícia je povinná vypracovať písomnú správu s uvedením informácií, ktoré vám poskytla.

Získate informácie o:

- vašich právach počas trestného konania,
- organizáciách, ktoré môžete požiadať o pomoc a o službách, ktoré poskytujú,
- spôsobe, akým môžete získať ochranu,
- podmienkach a postupe získania finančnej náhrady od štátu,
- podmienkach a postupe získania bezplatného právneho zastupovania,
- podmienkach a postupe získania bezplatnej právnej pomoci,
- práve využiť služby mediátora,
- práve na informovanie o prepustení odporcu z väzby, ak je pozbavený osobnej slobody alebo je vo výkone trestu odňatia slobody,
- spôsobe podania žiadosti o získanie finančnej náhrady od štátu v inom členskom štáte v prípade, že žijete v inom členskom štáte, a informácie o tom, ako vás môžu vypočuť rumunské justičné orgány bez toho, aby ste museli byť prítomný v Rumunsku.

Počas konania môžete následne získať informácie o priebehu vyšetrovania a ak sa prokurátor rozhodne, že vec nepostúpi súdu, kópiu uvedeného rozhodnutia. Na účely získania uvedených informácií musíte podať žiadosť príslušníkovi polície alebo prokurátorovi, ktorý sa zaoberá vašim prípadom, a uviesť poštovú adresu v Rumunsku, e-mailovú adresu alebo adresu na elektronický prenos správ, prostredníctvom ktorej sa s vami možno spojiť.

Ak sa prokurátor rozhodne postúpiť prípad súdu na súdne konanie, budete predvolaný na súd.

Ak vás bude vypočúvať súd, budete informovaní aj o týchto svojich právach a povinnostiach:

- právo na pomoc od advokáta alebo prípadne právo na získanie bezplatného právneho zastúpenia,
- právo využiť služby mediátora v tých prípadoch, ktoré sú povolené zákonom,
- právo navrhnúť dôkazy, ktoré sa majú predložiť, vzniesť námietky a predložiť podania v súlade so zákonom,
- právo byť informovaný o priebehu konania,
- právo podať predbežné oznámenie, ak je to potrebné (v prípade určitých druhov trestných činov je potrebné, aby ste predložili návrh v podobe predbežného oznámenia s cieľom dosiahnuť pokračovanie prípadu proti páchatelovi). Justičné orgány poskytnú vysvetlenie k tejto záležitosti, ak sa to vyžaduje. Prostredníctvom predbežného oznámenia žiadate o pokračovanie trestného konania proti páchatelovi. Predbežné oznámenie sa líši od oznámenia, ktoré podávate na políciu alebo prokuratúre, aby ste im oznámili, že bol voči vám spáchaný trestný čin,
- právo získať v konaní postavenie poškodeného,
- povinnosť hlásiť sa justičným orgánom vždy, keď vás predvolajú,
- povinnosť oznámiť akúkoľvek zmenu adresy,
- právo byť informovaný o akomkoľvek prepustení páchatela v prípade, ak je páchatel odsúdený na trest odňatia slobody alebo vzatý do väzby.

Mám nárok na bezplatné tlmočnicke alebo prekladateľské služby (keď sa obrátim na políciu alebo na iné príslušné orgány alebo počas vyšetrovania a súdneho konania)?

Áno. Počas celého trestného konania máte nárok na prekladateľské a tlmočnicke služby.

Ako príslušný orgán zabezpečí, aby so mnou zrozumiteľne komunikoval (v prípade detí alebo zdravotne postihnutých osôb)?

Justičný orgán môže nariadiť, aby sa výsluchy obetí, ktoré sa v zmysle zákona musia chrániť, uskutočnili prostredníctvom psychológa alebo inej osoby, ktorá sa špecializuje na poskytovanie poradenstva obetiam, prípadne v prítomnosti týchto odborníkov.

Vypočutie obetí s rečovým alebo sluchovým postihnutím sa uskutoční v prítomnosti osôb, ktoré komunikujú posunkovým jazykom. V takýchto prípadoch môžete komunikovať aj písomne.

Služby na podporu obetí

Obete sa posudzujú individuálne, aby sa im poskytla vhodná podpora a ochrana. Posudzovanie obetí vykonávajú služby na podporu obetí alebo súkromní poskytovatelia sociálnych služieb. Tieto služby v náležitých prípadoch spolupracujú s verejnými alebo súkromnými poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti (so súhlasom obete).

Podporné a ochranné služby poskytované obetiam trestných činov a ich rodinným príslušníkom môžu zahŕňať:

- informácie o právach obete,
- psychologické poradenstvo, poradenstvo o rizikách druhotnej a opakovanej viktimizácie alebo o rizikách súvisiacich so zavražďovaním a odvetnými opatreniami,
- poradenstvo týkajúce sa finančných a praktických záležitostí vzniknutých v dôsledku trestného činu,
- služby sociálneho začlenenia/opätovného začlenenia,
- emocionálnu a sociálnu podporu v súvislosti so sociálnou reintegráciou,
- informácie a poradenstvo o úlohe obete počas trestného konania vrátane prípravy na účasť na súdnom konaní, v náležitých prípadoch nasmerovanie obete na ďalšie špecializované služby: sociálne služby, služby zdravotnej starostlivosti, služby zamestnanosti, služby vzdelávania alebo iné služby všeobecného záujmu poskytované v zmysle zákona.

Podporné a ochranné služby možno poskytovať v:

1. denných centrách, v ktorých sa poskytujú najmä informácie, poradenstvo, emocionálna a sociálna podpora v

súvislosti so sociálnou reintegráciou, psychologické, právne a finančné poradenstvo, služby sociálneho začlenenia/opätovného začlenenia atď.;

2. rezidenčných centrách, v ktorých sa poskytuje primerané dočasné ubytovanie pre obeť, ktoré potrebujú bezpečné útočisko vzhľadom na bezprostredné riziko druhotnej a opakovanej viktimizácie, zastrážovania a odvetných opatrení.

Obeť domáceho násillia alebo obchodovania s ľuďmi môžu byť ubytované v rezidenčných príjmových centrách, v ktorých sa im a maloletým osobám v ich starostlivosti dočasne poskytuje bezplatná rodinná pomoc, ochrana pred páchatelom, lekárska starostlivosť a opatrovanie, strava, ubytovanie, psychologické poradenstvo a právna pomoc.

Podrobnejšie informácie o službách na podporu obetí domáceho násillia možno nájsť [tu](#).

Kto poskytuje podporu pre obeť?

V rámci každého Generálneho riaditeľstva pre sociálnu prácu a ochranu dieťaťa (DGASPC) sa poskytujú služby na podporu obetí.

Podporu môžu obetiam poskytovať aj súkromní poskytovatelia sociálnych služieb.

Ak ste sa stali obeťou domáceho násillia, môžete sa obrátiť na Národnú agentúru pre rovnosť príležitostí žien a mužov (*Agencia Națională pentru Egalitate de Șanse între Bărbați și Femei*) a Generálne riaditeľstvá pre sociálnu prácu a ochranu dieťaťa (DGASPC).

Ak ste mladší ako 18 rokov a stali ste sa obeťou trestného činu, môžete sa obrátiť na Národný úrad pre ochranu práv detí a osvojenie [*Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție* (ANPDCA)] a Generálne riaditeľstvá pre sociálnu prácu a ochranu dieťaťa (DGASPC).

Ak ste sa stali obeťou obchodovania s ľuďmi, môžete sa obrátiť na Národnú agentúru pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi [*Agencia Națională împotriva Traficului de Persoane* (ANITP)] patriacu pod ministerstvo vnútra [*Ministerul Afacerilor Interne* (MAI)].

Ministerstvo spravodlivosti je rumunským asistenčným orgánom zodpovedným za postup poskytnutia finančnej náhrady obetiam úmyselných násilných trestných činov spáchaných na území iného členského štátu, ako je ten, v ktorom má obeť oprávnený pobyt.

Existuje aj niekoľko mimovládnych organizácií (MVO), ktoré poskytujú obetiam rôzne druhy pomoci. Inštitúcia, na ktorú sa obrátite, vás nasmeruje na príslušnú MVO.

Bude ma polícia o podpore pre obeť automaticky informovať?

Áno, justičné orgány vás musia informovať o takýchto službách.

Ako je chránené moje súkromie?

Informácie, podpora a ochrana sa obetiam trestných činov poskytujú spôsobom, ktorý zaručuje dôvernosť ich osobných údajov a všetkých informácií o súkromnom živote obeť, ako aj o ťažkosti, ktorej obeť čelí. Podporné služby sa poskytujú anonymne a s prijímateľmi nie je nutné uzavrieť zmluvu.

Údaje o obetiach trestných činov sa uchovávajú jeden rok. Možno ich využiť na činnosti týkajúce sa podpory a ochrany obetí alebo ich na základe žiadosti možno poskytnúť justičným orgánom. Uložené údaje sa vymažú po uplynutí lehoty jedného roka.

Ak ste prijímateľom podpory a ochrany pre obeť, vaše identifikačné údaje sa uchovávajú počas celého obdobia uplatňovania príslušných opatrení a tri mesiace po skončení uvedeného obdobia.

Umiestnenie pobytových centier pre obeť domáceho násillia a obeť obchodovania s ľuďmi je tajné.

Ak sa justičné orgány počas vyšetrovania trestného činu a počas súdneho konania domnievajú, že v dôsledku informácií, ktoré poskytnete, alebo v dôsledku iných príčin môže byť dotknuté vaše súkromie alebo vaša

dôstojnosť, z vlastnej iniciatívy alebo na vašu žiadosť môžu prijať viacero opatrení na ochranu dôvernosti a súkromia, ako sú napríklad:

- ochrana údajov o vašej totožnosti,
- výsluch/vypočúvanie prostredníctvom audiovizuálnych prostriedkov s deformáciou vášho hlasu a vzhľadu, pričom sa nevyžaduje vaša prítomnosť, ak ostatné opatrenia nie sú postačujúce,
- vedenie zasadnutia súdu (počas vášho výsluchu) v tajnosti.

Okrem toho môže súd počas konania zakázať uverejňovanie všetkých textov, kresieb, fotografií alebo obrázkov, ktoré by mohli odhaliť vašu totožnosť.

Súd môže takisto vyhlásiť zasadnutie súdu za neverejné, ak by verejné vypočutie mohlo mať vplyv na vašu dôstojnosť alebo súkromie.

Musím trestný čin oznámiť ešte pred tým, ako získam podporu pre obeť?

Na to, aby ste mali prístup k informáciám, podpore a ochrane, ktoré sa poskytujú obetiam trestných činov, nie je nutné, aby ste podali trestné oznámenie vyšetrovacím orgánom.

Osobná ochrana v prípade, že som v nebezpečenstve

Aké druhy ochrany sú k dispozícii?

V priebehu vyšetrovania trestného činu a počas súdneho konania máte nárok na ochranné opatrenia, ak sa justičné orgány domnievajú, že môžete byť v nebezpečenstve.

Je veľmi dôležité, aby ste vedeli, že ak sa justičné orgány domnievajú, že v dôsledku informácií, ktoré ste poskytli alebo z iných príčin môžete byť v nebezpečenstve, môžu buď na základe vašej žiadosti, alebo z vlastnej iniciatívy prijať určité opatrenia na zabezpečenie vašej ochrany, ako sú napríklad:

- poskytnutie sledovania alebo ochrany vášho bydliska alebo dočasného bývania,
- poskytnutie sprievodu a ochrany pre vás alebo pre členov vašej rodiny počas cestovania,
- ochrana údajov o vašej totožnosti (osobné údaje sa môžu vynechať zo spisu na účely ochrany vašej totožnosti, pričom sa vaša totožnosť utají),
- výsluch/vypočúvanie prostredníctvom audiovizuálnych prostriedkov s deformáciou vášho hlasu a vzhľadu, pričom sa nevyžaduje vaša prítomnosť, ak ostatné opatrenia nie sú postačujúce (v rámci tohto opatrenia nemusíte dostaviť pred príslušníka polície, prokurátora alebo sudcu a nebudete na rovnakom mieste ako páchatel'),
- vedenie zasadnutia súdu (počas vášho výsluchu) v tajnosti.

Okrem toho môže súd počas konania zakázať uverejňovanie všetkých textov, kresieb, fotografií alebo obrázkov, ktoré by mohli odhaliť vašu totožnosť.

Ak ste svedkom v trestnom konaní alebo ak sa vás daná vec netýka, ale poskytnete informácie, ktoré pomôžu justičným orgánom riešiť prípady týkajúce sa závažných trestných činov alebo zabrániť vzniku závažných škôd, môžete požiadať príslušníka polície alebo prokurátora, ktorí vedú vyšetrovanie, aby vás zaradili do programu na ochranu svedkov. Tento program zahŕňa niekoľko opatrení, ako sú napríklad:

- utajenie totožnosti vrátane účasti na výsluchu s deformáciou vášho hlasu alebo vzhľadu,
- policajnú ochranu vášho bydliska a policajný sprievod, keď sa máte dostaviť pred orgány, ktoré vyšetrojú trestnú činnosť,
- premiestnenie,
- zmenu totožnosti vrátane zmeny vzhľadu, ak sa to vyžaduje.

Ak vstúpite do programu na ochranu svedkov, budete môcť využívať ďalšiu pomoc, napríklad:

- opätovné začlenenie do odlišného sociálneho prostredia,
- získanie nových odborných kvalifikácií,
- novú prácu,
- finančnú podporu, kým si nájdete novú prácu.

Ak je to potrebné, vaši prvostupňoví príbuzní (ako sú vaše deti alebo rodičia) a váš manžel (vaša manželka) môžu takisto vstúpiť do programu na ochranu svedkov.

Ak ste nevstúpili do programu na ochranu svedkov počas vyšetrovania trestného činu, môžete súd požiadať o zaradenie do tohto programu.

V závislosti od druhu trestného činu je k dispozícii dodatočná ochrana:

- Ak ste sa stali obeťou domáceho násillia, môžete požiadať políciu, aby okamžite zakázala páchateľovi zdržiavať sa vo vašom spoločnom domove prostredníctvom dočasného ochranného príkazu, ktorý je platný, až kým súd nevydá ochranný príkaz. Prípadne sa ako obeť môžete ubytovať v centre pre obeť domáceho násillia. Takéto ubytovanie je k dispozícii len v naliehavých prípadoch alebo so súhlasom vedenia centra. Po prijatí do centra sa vám poskytne bezplatné ubytovanie, strava, lekárska starostlivosť, psychologické poradenstvo a právna pomoc.
- Ak ste sa stali obeťou obchodovania s ľuďmi, môžete sa ubytovať v centre na ochranu obetí. V súlade so zákonom je ubytovanie k dispozícii najviac na obdobie 90 dní, ale súd môže predĺžiť váš pobyt až do skončenia konania. Zasadnutia súdu v prípadoch, ktoré sa týkajú obchodovania s deťmi, sú neverejné. Navyše v takýchto prípadoch sa maloleté osoby mladšie ako 14 rokov vypočúvajú v prítomnosti psychológa a zástupcu Generálneho riaditeľstva pre sociálnu prácu a ochranu dieťaťa.

Ak ste presvedčený o tom, že ste v nebezpečenstve, mali by ste informovať príslušníka polície, prokurátora alebo sudcu a poskytnúť im čo najviac informácií.

Uvedené opatrenia sú k dispozícii v štádiu vyšetrovania trestného činu aj počas súdneho konania.

Kto mi môže poskytnúť ochranu?

Ochranu vám poskytne rumunská polícia.

Môže niekto posúdiť môj prípad a zistiť, či mi zo strany páchateľa hrozí ďalšie nebezpečenstvo?

S cieľom zabrániť druhotnej viktimizácii sa váš prípad posúdi čo najskôr po vašej identifikácii, aby bol počet vyhlásení a lekárskech/psychologických/sociálnych posudkov čo najnižší.

Útvary na podporu obetí/poskytovateľa služieb na podporu obetí vám poskytnú poradenstvo o rizikách súvisiacich so zastrašovaním a odvetnými opatreniami. S cieľom zabrániť riziku súvisiacemu so zastrašovaním a odvetnými opatreniami sa môžete dočasne ubytovať v rezidenčných centrách.

Ak ste ohrozený aj po skončení trestného procesu, justičné orgány posúdia, či by ste mali byť zaradený do programu na ochranu svedkov, pokiaľ ešte nie ste súčasťou tohto programu.

Ak ste sa stali obeťou obchodovania s ľuďmi, násillia spáchaného blízkou osobou, organizovanej trestnej činnosti, terorizmu alebo inej kategórie trestných činov, považujete sa za zraniteľnú obeť a bude vám poskytnutá ochrana v súlade s právnymi predpismi týkajúcimi sa ohrozených alebo zraniteľných svedkov.

Môže niekto posúdiť môj prípad a zistiť, či mi hrozí ďalšie nebezpečenstvo zo strany systému trestného súdnictva (počas vyšetrovania a súdneho konania)?

Áno, váš prípad sa môže posúdiť. Napríklad ak ste sa stali obeťou určitých kategórií trestných činov (domáce násillie, znásilnenie, sexuálne napadnutie atď.) budú vás vypočúvať len osoby rovnakého pohlavia, ak o to požiadate.

Druhý výsluch obeť sa uskutoční iba vtedy, ak je to nevyhnutne potrebné na účely trestného konania, aby sa zabránilo ďalšej ujme.

S cieľom zabrániť druhotnej viktimizácii spôsobenej opakovaným vypočúvaním obeť justičnými orgánmi sa v zákonoch o trestnom konaní takisto vyžaduje, aby sa poškodená osoba, ktorá oznámila trestný čin, vypočula hneď alebo ak to nie je možné, bez zbytočného odkladu po podaní oznámenia.

Obeť trestných činov majú na súde k dispozícii osobitné čakárne.

Aká ochrana sa môže poskytnúť veľmi zraniteľným obeť?

Ak ste zraniteľná obeť, môžete využiť ochranné opatrenia opísané v predchádzajúcich odpovediach, ktoré sa týkajú ochrany svedkov.

Som maloletý – mám osobitné práva?

V prípade dieťaťa, ktoré sa stalo obeťou vykorisťovania, násillia, zneužívania, zanedbania, zlého zaobchádzania alebo akéhokoľvek iného trestného činu, môže každá osoba vrátane obeť oznámiť trestný čin polícii.

Maloleté osoby sa od začiatku považujú za zraniteľné obeť a orgány im poskytnú informácie o ochranných opatreniach, ktoré môžu využiť.

Ak súdny orgán nemôže určiť váš vek a existujú dôvody domnievať sa, že ste maloletá osoba, bude sa predpokladať, že ste maloletí.

Osobitné útvary v rámci Generálnych riaditeľstiev pre sociálnu prácu a ochranu dieťaťa, ktoré zodpovedajú za intervenciu v prípadoch zneužívania, zanedbania, obchodovania, migrácie a repatriácie, posúdia situáciu detí, ktoré sú obeť násillia, a poskytnú im podporu a ochranu v zmysle zákona.

Maloleté osoby môžu získať pomoc od Národného úradu pre ochranu práv detí a osvojenie.

Zneužitá alebo zanedbaná dieťa alebo dieťa, na ktorom bola spáchaná akákoľvek forma násillia, môže byť v rámci núdzového opatrenia dočasne umiestnené do inej rodiny, k pestúnovi alebo do osobitného centra.

Ak ste predvolaní pred vyšetrovacie orgány a ste mladší ako 14 rokov, musia vás sprevádzať rodičia alebo opatrovník, alebo zástupca inštitúcie poverenej vašou výchovou a vzdelávaním, ako aj psychológ určený súdnym orgánom. Psychológ bude poskytovať odborné poradenstvo maloletej osobe počas celého súdneho konania. Ak sú do trestného konania zapojení aj vaši rodičia alebo opatrovníci alebo môžu mať záujem ovplyvniť vašu výpoveď, budete vypočutí za prítomnosti zástupcu opatrovníckeho orgánu alebo príbuzného s plnou právnou spôsobilosťou, ako aj psychológa, ktorého určí súdny orgán.

Ak sa pojednávanie týka činnosti inštitúcie poverenej vašou výchovou a vzdelávaním, zástupcu tejto inštitúcie nahradí zástupca opatrovníckeho orgánu alebo príbuzný s plnou právnou spôsobilosťou, ako aj psychológ určený súdnym orgánom.

Výsluch sa musí zaznamenať. Ak to nie je možné, musí to byť uvedené vo vašom vyhlásení, pričom sa musia uviesť dôvody.

Môže vás vypočúvať tá istá osoba v miestnostiach osobitne navrhnutých/upravených na tento účel, ak je to možné.

Pri vyšetrovaní niektorých kategórií trestných činov môžu viesť výsluchy osoby rovnakého pohlavia ako obeť. Môže vás takisto sprevádzať osoba, ktorú si vyberiete.

Počas celého konania máte nárok na zákonného zástupcu. Ak nemáte právneho poradcu, súd vám pomôže pri jeho hľadaní. Ak si vaša rodina nemôže dovoliť zaplatiť za služby poradcu, máte nárok na bezplatnú právnu pomoc.

V prípadoch, ktoré sa týkajú trestných činov súvisiacich s obchodovaním s ľuďmi, sa maloleté osoby mladšie ako 14 rokov vypočúvajú v prítomnosti aspoň jedného rodiča alebo iného zákonného zástupcu. Okrem toho sa musí predvolať aj psychológ a zástupca Generálneho riaditeľstva pre sociálnu prácu a ochranu dieťaťa.

Môj rodinný príslušník zomrel v dôsledku trestného činu – aké sú moje práva?

V tomto prípade ste obeťou trestného činu a máte nárok na všetky služby podpory a ochrany uvedené v predchádzajúcich odpovediach vrátane informovania, psychologického poradenstva, právnej pomoci, nasmerovania na služby zdravotnej starostlivosti, služieb sociálneho začlenenia/opätovného začlenenia atď.

Manžel alebo manželka, dieťa a závislé osoby zosnulej osoby v dôsledku vraždy a mimoriadne závažnej vraždy, ako je uvedené v článkoch 188 a 189 Trestného zákona, ako aj úmyselných trestných činov s následkom smrti obete, majú nárok na bezplatnú právnu pomoc a finančnú náhradu od štátu.

Bezplatná právna pomoc je k dispozícii aj v prípade ďalších kategórií trestných činov, ak mesačný príjem obete na člena rodiny nepresahuje hrubú národnú minimálnu základnú mzdu stanovenú na rok, v ktorom sa podáva žiadosť o bezplatnú právnu pomoc.

Môj rodinný príslušník sa stal obeťou trestného činu – aké sú moje práva?

Pozri predchádzajúcu odpoveď.

Môžem mať prístup k mediačným službám? Za akých podmienok? Budem počas mediácie v bezpečí?

Mediácia je možná v prípade trestných činov, ktoré sa v zmysle trestného práva považujú za menej závažné. Postup sa môže uplatniť len vtedy, ak vy aj páchateľ súhlasíte s účasťou na mediácii. V priebehu mediačného postupu dostanete pozvanie na viacero stretnutí s páchateľom, aby ste zistili, či je možné dosiahnuť zmierenie. Osoba, ktorá sa nazýva mediátor, bude tieto stretnutia viesť. Ak na konci postupu uzavriete s páchateľom dohodu, môžete svoje trestné oznámenie stiahnuť a prípad sa uzavrie. Ak sa postup neskončí úspešne, trestné konanie pokračuje, ako keby sa mediácia neuskutočnila.

Kde sa môžem oboznámiť s právnym predpisom, v ktorom sú stanovené moje práva?

- zákon č. 135/2010 o Trestnom poriadku v znení zmien (Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală),
- zákon č. 678/2001 o predchádzaní obchodovaniu s ľuďmi a boji proti nemu v znení zmien (Legea č. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane),
- rozhodnutie vlády č. 1216/2001 o schválení Národného akčného plánu týkajúceho sa boja proti obchodovaniu s ľuďmi (Hotărârea de Guvern nr. 1.216/2001 privind aprobarea Planului național de acțiune pentru combaterea traficului de ființe umane),
- zákon č. 211/2004 týkajúci sa určitých opatrení na zabezpečenie ochrany obetí trestných činov v znení zmien (Legea 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor),
- rozhodnutie vlády č. 1238 z 10. októbra 2007 o schválení vnútroštátnych osobitných noriem pre služby odbornej pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi (Hotărârea Guvernului nr. 1238 din 10 octombrie 2007 pentru aprobarea Standardelor naționale specifice pentru serviciile specializate de asistență a victimelor traficului de persoane),
- zákon č. 217/2003 o predchádzaní domácemu násiliu a boji proti nemu v znení zmien (Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie),
- zákon č. 272/2004 o ochrane a presadzovaní práv detí v znení zmien (Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului),
- zákon č. 682/2002 o ochrane svedkov v znení zmien (Legea 682/2002 privind protecția martorilor),
- zákon č. 192/2006 o mediácii a organizácii povolania mediátora v znení zmien (Legea 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator),
- zákon č. 230 z 19. júla 2022, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 318/2015 o zriadení, organizácii a fungovaní Národnej agentúry pre správu zaisteného majetku, ktorým sa menia a dopĺňajú určité legislatívne akty a mení a dopĺňa zákon č. 135/2010 o súdnom poriadku (Legea nr. 230 din 19 iulie 2022 privind modificarea și

completarea Legii nr. 318/2015 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate și pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură),

- **rozhodnutie č. 541 z 8. júna 2023, ktorým sa schvaľuje metodika vydávania, distribúcie a zúčtovania poukážok určených pre obeť trestných činov, určenie ich výšky a kritériá výberu verejných a súkromných subjektov zapojených do mechanizmu poskytovania a ktorým sa dopĺňa rozhodnutie vlády č. 652/2009 o organizácii a činnosti ministerstva spravodlivosti (Hotărârea nr. 541 din 8 iunie 2023 pentru aprobarea Metodologiei de emitere, distribuire și decontare a voucherelor destinate victimelor infracțiunii, pentru stabilirea cuantumului acestora, precum și a criteriilor de selectare a entităților publice și private înrolate în mecanismul de acordare și pentru completarea Hotărârii Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției).**

■ **Posledná aktualizácia: 09/07/2025**

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.